

การศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรี
ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
A Study of Competency for Music Teachers' Active Learning
Management who Graduated from Rajabhat University

ณัฐวัฒน์ โฆษิตติขยนันท์^{1*} เฉลิมชัย เจริญเกียรติกานต์² ชัชชนพงษ์ จันทวงศ์เดือน³
Natthawat Khositditsayanant^{1*} Chaloomchai Charoenkiatkan² Chatsaphon Chanwongduen³

¹⁻³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹⁻³Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

*Corresponding author email: aj.natthawat@hotmail.com

(Received: 4 July 2023, Revised: 26 August 2023, Accepted: 28 August 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูดนตรีประจำการในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 200 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เขต 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2566 เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 เป็นเพศหญิง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่ 5-10 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และมากกว่า 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 และ 2) ผลการศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรี ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 1.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความสงสัยใฝ่รู้ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.89) รองลงมา คือ ด้านการลงข้อสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.21) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการขยายความรู้สู่นวัตกรรม ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 1.09)

คำสำคัญ : สมรรถนะ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, ครูดนตรี

ABSTRACT

The objective of this research was to study competency for music teachers' active learning management who graduated from Rajabhat University. It is an exploratory research. The target group was 200 music teachers. Buriram Primary Education Service Area Office 1, 2, 3 and 4, Academic Year 2023. The research instrument was questionnaires on competency for music teachers' active learning in Buriram Province who graduated from Rajabhat University. The statistics was used in the research was percentage, mean and standard deviation. The findings revealed that 1) Most of the respondents were 117 male people, representing 58.50 percent, were 83 female people, representing 41.50 percent, while most of the work experience was 5 – 10 years for 100 people, accounted for 50.00 percent. They were less than 5 years for 62 people, accounted for 31.00 percent and more than 10 years for 38 people, accounted for 19.00 percent. 2) The results of competency for music teachers' active learning management in Buriram Province who graduated from Rajabhat University generally at a moderate level ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 1.26) after considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the creating environment and stimulating curiosity ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.89), followed by the conclusion of learning outcomes and creating a body of knowledge ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.21) and the aspect with the lowest average was knowledge extension to innovation ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 1.09).

Keywords : Competency, Active Learning, Music Teacher

บทนำ

สมรรถนะมีความสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการบุคคล และทรัพยากรมนุษย์ โดยสามารถพัฒนาผ่านการฝึกอบรม การประเมินการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการผลตอบแทน เป็นต้น ทั้งนี้ มนุษย์ เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะขององค์กร เนื่องจากการบริหารจัดการมนุษย์ เป็นปัจจัยนำที่สำคัญให้คนในองค์กรมีผลงาน สามารถประเมิน หรือวัดผลออกมาเป็นตัวเลขได้ และนำไปใช้กำหนดสมรรถนะพื้นฐานในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านอื่น ๆ (ณรงค์ วิทย์ แสนทอง, 2547; อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์, 2551) สมรรถนะที่ควรมีประกอบด้วย 5 ด้าน ด้านความรู้ คือ สารสำคัญเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้านทักษะ คือ สิ่งที่ต้องทำให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง คือ เจตคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ ของตนเอง หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อ

ว่าตนเองเป็นอย่ำนั้น ด้านบุคลิกภาพประจำตัวของบุคคล คือ สิ่งทีอธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น ความน่าเชื่อถือ เป็นต้น และด้านแรงจูงใจ เจตคติ คือ เป็นแรงขับภายในที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมมุ่งไปสู่ความสำเร็จ (สุกัญญา รัชมิธรรมโชติ, 2548) ดังนั้น สมรรถนะจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับทุกคน เพื่อนำไปใช้ ในการพัฒนาตนเองและองค์กร รวมถึงครูผู้สอนจะต้องมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ ครูจะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเอง เพื่อจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัด ความแตกต่าง ของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคม โดยที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในชั้นเรียน เป็นผู้ลงมือปฏิบัติและรับผิดชอบ การจัดการเรียนรู้ของตนเองและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (ประกาศิต อานุภาพแสนยากร, 2556) อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ครูจะต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ผู้สอน เป็นผู้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนต้องมีบุคลิกภาพ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ผู้เรียน คือ ผู้ที่ครูต้องพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3) หลักสูตร เป็นมวลประสบการณ์ที่นำไปใช้ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ช่วยให้เกิดความคิด ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม วิธีจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล 4) วิธีการจัด การเรียนรู้ คือ ผู้สอนดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้เทคนิควิธีจัดการเรียนรู้ เนื้อหาวิชา สื่อการสอน และเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ 5) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ คือ ตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน ไปยังผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 6) การวัดและประเมินผล คือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนว่าบรรลุผลมากน้อยเพียงใด และพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ จึงครอบคลุมองค์ประกอบด้านผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้จะบรรลุเป้าหมายได้ จำเป็นจะต้องอาศัยผู้สอนหรือครู เนื่องจากครูมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องมีความเป็นครูมืออาชีพ โดยที่ครูมืออาชีพ คือ ครูที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะ ของตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียน การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (ศศิธร ชันติธรากร, 2551) การเป็นครูมืออาชีพ จึงสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ และต่อ

ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพราะครูจะต้องรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ทั้งนี้การเป็นครูมืออาชีพ ส่วนหนึ่งครูจะต้องมีลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวาและอย่างตื่นตัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555) กิจกรรม การเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมผ่านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและการแสดง ความคิดเห็น รวมถึงการใช้กระบวนการคิดขั้นสูง (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2561) การทำงานกลุ่ม การอภิปราย (Freeman, 2014) ส่วนผู้สอนเปลี่ยนจากการบรรยายเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ (Lorenzen, 2001) การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ผู้เรียนหรือผู้เข้าอบรมได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ผู้เรียนได้บ่มเพาะด้านคุณธรรม เจตคติและคุณค่าในตัว การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การรวมพลัง กันเรียนรู้ และการเรียนแบบร่วมมือ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2561) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความสงสัยใคร่รู้ในปัญหาของการเรียนรู้ โดยควรมีการนำเข้าสู่บทเรียน การกระตุ้นความอยากรู้และสนใจในสถานการณ์ปัญหา ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตุ้นให้ใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิม อธิบายหรือหาคำตอบกับสถานการณ์หรือปัญหา 2) การลงมือสร้าง ความเข้าใจและวางแผนในการเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กระตุ้น การทักษะกระบวนการคิด จำแนกวิเคราะห์ กำหนดประเด็น ทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่กำลังเผชิญ ร่วมกันวางแผน แบ่งหน้าที่ การแก้ปัญหา และการลงมือปฏิบัติ สืบเสาะตรวจสอบอย่างเป็นระบบจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 3) การลงข้อสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ คือ การใช้ทักษะการสื่อสารร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสดงแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ การสรุป และการสร้างองค์ความรู้ และนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย 4) การขยายความรู้สู่นวัตกรรม คือ การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์อื่น ๆ เพื่อสร้างผลงานหรือชิ้นงานขึ้นมาใหม่ ๆ โดยนักเรียนมีอิสระในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทั้งรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และสามารถนำผลงานออกสู่นอกห้องเรียนให้สังคมภายนอกได้รับรู้และเป็นประโยชน์ใช้ได้จริง และ 5) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ คือ การประเมินร่วมกันระหว่างนักเรียนและครูผู้สอน โดยกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปองค์ความรู้ร่วมกันทั้งชั้นเรียน นำเสนอปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในขณะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม (วิทวัส ดวงภูมิเมศ และวาริรัตน์ แก้วอุไร, 2560) ดังนั้น สมรรถนะการจัดการเรียนรู้จึงมีความสำคัญสำหรับครูดนตรี ถ้ามีการศึกษาระดับของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกว่าอยู่ในระดับใด ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับครูดนตรีสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนั้นแล้ว คณะผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูในพื้นที่บริการวิชาการของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงมีความประสงค์ในการศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้กับครุคนตรีในวิจัยขั้นตอนต่อไป

ด้วยความจำเป็นและความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครุคนตรี ดังนั้น คณะผู้วิจัย จึงได้กำหนดหัวข้อวิจัย เรื่องการศึกษาศมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อให้ทราบระดับของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรี และนำไปสู่ การพัฒนาที่เป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ว่าอยู่ในระดับใด และประเด็นสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ข้อใดที่ต้องพัฒนาให้กับครุคนตรี
2. ข้อมูลศึกษาศมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาศมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่ ครุคนตรีประจำการในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 200 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เขต 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2566 โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่อยู่ในโรงเรียนพื้นที่ให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และเป็นครู มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการพัฒนาสมรรถนะต่อไป

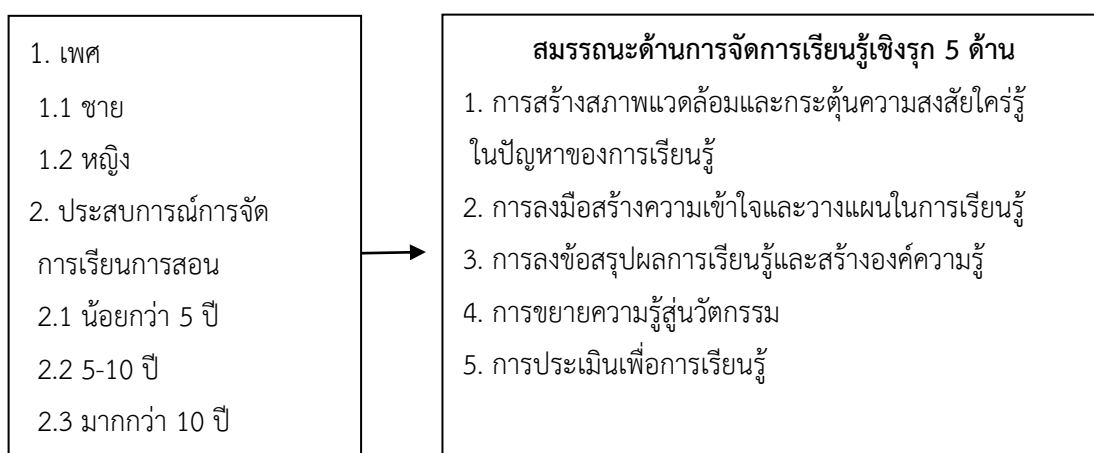
2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ เพศและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 2.2.1 การสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความสงสัยใคร่รู้ในปัญหาของการเรียนรู้
- 2.2.2 การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนในการเรียนรู้
- 2.2.3 การลงข้อสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้
- 2.2.4 การขยายความรู้สู่นวัตกรรม
- 2.2.5 การประเมินเพื่อการเรียนรู้

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามครอบคลุมองค์ประกอบ 5 ด้าน ของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านละ 4 ข้อ จำนวน 20 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ พบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 นำไปใช้ได้ทุกข้อ

2.4 นำแบบสอบถามการศึกษาศมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ฉบับสมบูรณ์ เป็นรูปแบบ Google forms แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งลิงก์ (Google forms) แบบสอบถามสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ติดต่อประสานไว้แล้ว

3.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลการตอบแบบสอบถามสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏที่กลุ่มเป้าหมายตอบในระบบมาดำเนินการวิเคราะห์ผลข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการวิเคราะห์หาความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- 4.51-5.00 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลศึกษาศมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนำเสนอผลดังตารางที่ 1-2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	117	58.50
หญิง	83	41.50
ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	62	31.00
5-10 ปี	100	50.00
มากกว่า 10 ปี	38	19.00
รวม	200	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 เป็นเพศหญิง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่ 5-10 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และมากกว่า 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความสงสัยใฝ่รู้	3.59	0.89	มาก
2	ด้านการลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนในการเรียนรู้	3.21	1.74	ปานกลาง
3	ด้านการลงมือสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้	3.46	1.21	ปานกลาง
4	ด้านการขยายความรู้สู่นวัตกรรม	2.85	1.09	ปานกลาง
5	ด้านการประเมินเพื่อการเรียนรู้	2.96	0.99	ปานกลาง
รวม		3.21	1.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D.

= 1.26) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความสงสัยใฝ่รู้ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.89) รองลงมา คือ ด้านการลงข้อสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.21) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการขยายความรู้สู่นวัตกรรม ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 1.09)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำผลวิจัยที่เป็นประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล โดยมีรายละเอียดการอภิปราย ดังนี้

การศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจาก ครุคนตรีมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ส่วนมากที่เน้นการปฏิบัติการเล่นดนตรีให้กับผู้เรียน แต่อาจจะยังไม่ครอบคลุมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ การสอน รวมถึงการจัดการเรียนรู้ดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากการเล่นดนตรีได้ เพราะว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อม และกระตุ้น ความสงสัยใคร่รู้ในปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้ การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนในการเรียนรู้ การลงข้อสรุปผลการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ การขยายความรู้สู่นวัตกรรม และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะต้องออกแบบและดำเนินกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ถึงจะมีลักษณะเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเฉพาะด้านการสร้างองค์ความรู้ หรือการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้จากการเรียน ดังนั้น ผลการศึกษาสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จำเป็นจะต้องดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้กับครุคนตรี เพื่อให้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สถาพร พงษ์พิบูล (2555) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) โดยเน้นที่กระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือผ่านสื่อต่างๆ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีกระบวนการคิดขั้นสูง มีการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Meyers & Jones (1993) ที่เสนอว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายผ่านการพูด ฟัง เขียน อ่าน และสะท้อนคิดเกี่ยวกับเนื้อหาแนวคิด ประเด็น และข้อสงสัยทางวิชาการ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไม่เพียงแต่นำมาซึ่ง การปฏิบัติเพียงเท่านั้น

จะต้องครอบคลุมทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจาก สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่นำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาสมรรถนะของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจะครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมและกระตุ้นความสงสัยใฝ่รู้ การลงมือสร้างความเข้าใจและวางแผนในการเรียนรู้ การลงข้อสรุปผลการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ การขยายความรู้สู่นวัตกรรม และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงครอบคลุมประเด็นกว้าง ไม่เพียงแต่การสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการเล่นดนตรีเท่านั้น แต่ครอบคลุม ทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติ รวมถึงการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ดนตรีด้วย จึงเป็นอีกเห็นผลหนึ่งที่ผลการศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์นรินทร์ นิมิตต์ศิริกุล (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กรณีศึกษาสหวิทยาเขตสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า สภาพปัจจุบัน ของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สหวิทยาเขตสตึก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน ควรมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านที่มีผลต่อกับครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1.2 หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน ควรดำเนินการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้กับครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผ่านฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ และครูดนตรีที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคณาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกในการนำไปใช้พัฒนาให้กับครุคณาจารย์ได้อย่าง เป็นรูปธรรม

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครุคณาจารย์ที่สำเร็จ การศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้กับครุคณาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏผ่านหลักสูตร หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553) แผนการจัดการเรียนรู้แบบละครชั้น ป.4-5 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิชย์.
- เฉลิมพล สุปัญญาบุตร. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิง รุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรงวิทย์ แสนทอง. (2547). *มารู้จัก COMPETENCY กันเถอะ*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ประกาศิต อานภาพแสนยากร. (2556). *การจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2550). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). *การจัดการเรียนรู้แบบ PLC เพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทวัส ดวงภูมิเมศ และวาริรัตน์ แก้วอุไร. (2560). การจัดการเรียนรู้ยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการเรียนรู้ อย่างกระตือรือร้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ราช ภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), 1-4.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อรุณ การพิมพ์.
- ศักดิ์นรินทร์ นิมรินทร์ศิริกุล. (2563). *การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กรณีศึกษาส วิทยาเขตสตีกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ศศิธร ชันติธรางกูร. (2551). *การจัดการชั้นเรียนของครูมืออาชีพ*. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ*, 1(2), 1-9.

- สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ. (2548). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- สถาพร พฤษภูมิกุล. (2555). คุณภาพผู้เรียน...เกิดจากกระบวนการเรียนรู้. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(2), 14-23.
- สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร. (2549). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: วี เจ. พริ้นติ้ง.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2551). *กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: เอชอาร์เซ็นเตอร์.
- Freeman, S. e. a. (2014). *Active learning increases student performance in science, engineering, and mathematics. Proceedings of the National Academy of Sciences USA*, 111, 8410-8415.
- Lorenzen, M. (2001). Active learning and library instruction. *Illinois Libraries*, 83(2), p. 19-24.
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting Active Learning. Strategies for the College Classroom*. Jossey-Bass Inc., Publishers, 350 Sansome Street, San Francisco, CA 94104.